

„Blahoslavení čistého srdce“

Hošťálková 7. 11. 2021

Písně: 638, 399, 473, 688, 510

Čtení z Písma: Žalm 73, 1-17. 23-28; ev. Matouše 6, 31-34

Text kázání: Žalm 73, 13

Milí bratři a sestry,

je to krásný žalm ten 73, pravdivý, výmluvný a nadčasový. Mám za to, že i v dnešní době můžeme prožívat něco podobného co prožil žalmista před tisíci lety, když viděl úspěchy a štěstí lidí, kteří Boha popírali a vedle toho mizerii lidí věřících, kterou okoušel sám na vlastní kůži. Přiznává se, že na tom byl osobně tak, že stačilo už docela málo, a také jeho kroky sklouzly k bezbožnému životu. Nijak si nemohl srovnat v hlavě, že „každý den se na něj sypou rány a každé ráno bývá trestán“, zatímco lidem nevěřícím se ve všem dobře daří. Nemohl pochopit, jak je možné, že Božímu lidu se „nalévá vody až do vrchu“, tedy tak tak, že se neutopí a ostatním lidem jakoby se všechno zlé napořád jenom vyhýbalo. Jak se na to může Bůh dívat!? - napadá i nás. A ví o tom vůbec Nejvyšší!?

Pod náporom těchto skutečností a úderem těchto pádných důkazů o tom, že člověk nakonec může být šťasten i bez Boha, se náhle objevuje také otázka, kterou vlastně žalmista klade sám sobě: „**Nadarmo tedy v čistotě uchovávám své srdce a své ruce umývám v nevinosti?**“ Je dokonce možné, že toto zvolání pro něj už bylo něčím víc, než pouhou otázkou, že to bylo holé konstatování rozpoznané skutečnosti, že všechno to, k čemu člověka jeho víra zavazuje, je vlastně zbytečné a nadarmo. Vždyť se o tom přesvědčil na vlastní oči a znal přece také tolik jiných lidí, na kterých se mu to jasně potvrdilo. Nejspíš byl i on se svou vírou v koncích, najednou se mu zdála zbytečná, postradatelná, bezcenná, spíše jako přítěž a životní újma než nějaký prospěch a viditelný zisk. Patrně nám to všechno připadá, jako kdyby těmito slovy nemluvil ani člověk před tisíci lety, ale jakoby tady promluvil jeden z nás, někdo, kdo prožil své veliké zklamání ve víře a těžce hledá východisko v nové orientaci a přizpůsobení se okolí.

Možná ale, že nám Pán Bůh nechává tento pocit jenom proto, aby nám připomněl, že život bez Boha není žádný nový objev, že to není žádný pokrok, že to je v podstatě záležitost velmi stará. Že tak, jako mluví lidé dnes a jak se na věci dívají, mluvili již před dávnými časy a na život i svět se dívali velmi podobně. Nevěra prostě není objevem teprve tzv. moderního člověka, který říká, že Bůh není a pokouší se žít bez ohledu na něj. Toto smýšlení je ve skutečnosti tak staré, že se nám o tom dochovaly spolehlivé zprávy již ve Starém zákoně.

Obzvláště ale musíme být pisateli tohoto žalmu - který, jak se zdá, byl zároveň jeho osobním prožitkem, aby se pak stal zpovědí jeho srdce - vděční za to, že nás upozornil na to (a na příkladech nám to také doložil), jak je nevěra přesvědčivá, vemlouvavá, podmanivá, takřka uhrančivá věc. Pokaždé má člověk na tomto světě mnohem blíže k nevěře než k víře a mnohem snazší je nevěřit než věřit. Víra tady neustále stojí pod přívalem faktů, které svědčí o jejím opaku, o tom, že je na omylu, že je špatnou vůdkyní lidí. A když se člověk dívá na svět jen ze svého lidského

hlediska a stanoviska, musí skutečně dát nevěře za pravdu. V každém okamžiku má člověk - když se dívá na svět a pozoruje lidi na něm - přímo na jazyku ono vyznání plné zmatku, zklamání a zármutku: **„Nadarmo tedy v čistotě uchovávám své srdce a své ruce umývám v nevinosti?“**

Určitě stojí za to si alespoň letmo povšimnout charakteristiky lidí, kteří před Bohem nechovají žádnou úctu a bázeň, a přece jim to všechno dobře vychází. **„Smrt je do okovů ještě nesevřela, jejich tělo kypí.“** Nejspíš se o nich chce povědět, že žijí bez jakékoli zábrany a neberou žádné ohledy ani na Toho, který je nad námi ani na ty, kteří žijí vedle nás, a přesto překypují silou a zdravím až do konce.

Mám za to, že Bůh celým stylem života těchto lidí vyvrací klamnou představu věřících lidí, že proto věříme a proto jej ctíme, abychom byli šťastní, úspěšní a zdraví, aby se nám všechno zlé vyhýbalo a abychom se měli dobře. K této představě vždy měli a mají věřící lidé stále velmi blízko. Jakoby ono životní dobré, štěstí a prospěch byly jakousi odměnou od Boha za naši přízeň a poctu, kterou mu prokazujeme. Tu ale velmi jasně a zřetelně slyšíme, že toto prostě není pravda. A kdo tomu nevěří, ten ať se přesvědčí sám na sobě, ať si vedle svého života orientovaného na Boha a na jeho vůli postaví lidský život orientovaný na zisk, úspěch a kariéru na tomto světě. Není jednoduše pravda, že Pán Bůh odměňuje víru hmotným způsobem a viditelně a zjevně trestá nevěru. To byl snad také omyl žalmistův. On se ale mýlil i proto, abychom se my po něm už mýlit nemuseli.

„V práci lidské nejsou, nebývají postiženi jako jiní lidé.“ Tedy práce jim nevoní a co to znamená útrapy, těžkosti a nesnáze, to neznají a nechápou. Svět potu, dřiny, břemen a slz je jim světem neznámým. A ne že by žili spravedlivě, ne že by mohli nastavit vždycky a všude jenom čistý štít, oni se prostě ze všeho dovedou vykroutit, spravedlnosti a pravdě se dokážou vymknout. Se vším a ve všem si dovedou poradit. Spravedlnost a soud je nepostihuje.

„Jejich náhrdelníkem je zpupnost, násilnictví šatem, do něhož se halí.“ Jistěže, když to člověku všechno dobře vychází a klapě, tu s jeho úspěchem a kariérou roste také jeho pýcha a bezohlednost. Pýcha vlastně není nic jiného než namyšlenost a sebezbožnění, a ve vztahu k bližním to znamená, že mi musí všichni ustupovat z cesty a uhýbat, že se přede mnou musí hrbít a mlčet. Tato ubohost se stává ctností a ozdobou. Lidská pýcha nezná žádných hranic, před ničím se nezastaví. Pokora, služba druhým takovým lidem nic neříká, ale pýcha a jejich bezohlednost dopadá na hlavy ostatních lidí.

„Jejich oko vystupuje z tuku, mají hojnost nad pomyšlení srdce.“ Může lidem něco učarovat víc než právě blahobyť a hojnost nad pomyšlení srdce? Vždyť to se před nás staví na každý den jako šidítko, které uspokojuje naše představy a tužby. Pro pravdu a spravedlnost většinou člověk neumí nic ztratit, nebo jen velmi málo. Dovede být lhostejný k druhým lidem, ale svého blahobytu se člověk zastat umí, na ten si sáhnout nedá. Mít se dobře! Za každou cenu se mít dobře, také to je modla nás dnešních lidí. Často jí dovedeme obětovat vše.

Takto je tedy dovoleno na této zemi žít a chovat se!? Můžeme se ptát, jak je to možné, a může nás to přivést k otřesům, které naší vírou zachvějí v samotných základech. Může nás to také hnát do náruče nevěry: **„Nadarmo tedy v čistotě uchovávám své srdce a své ruce umývám v nevinosti?!“** Tu ale dochází ke zlomu, žalmistu to nevedlo jen tam, na pokraj nevěry, zavedlo jej to také do Boží svatyně. Tam teprve poznal, že „čisté srdce“ a „neviné ruce“ mají neskonale větší cenu než všechno to, o čem si člověk tak myslí, že lidský život velmi obohacuje a co

jej dělá na pohled šťastným, spokojeným, mocným, ale právě za cenu čistého srdce a nevinných rukou.

Také my, každý z nás, se dnes musíme nově učit hledat svou radost a životní štěstí ve svém čistém srdci a nevinných rukou. Neznamená to, že bychom měli čisté srdce sami od sebe a že bychom mohli mít nevinné ruce jen vlastním přičiněním. Čisté srdce a nevinné ruce má pouze ten, koho omývá Ježíš Kristus svou láskou a odpuštěním. Ale toto štěstí s Bohem je větší než bezbožné štěstí ve světě. **„Přemýšlel jsem, jak se v tom všem vyznat, nepadné se mi to zdálo.“** Ani náš lidský rozum nemusí být pokaždé naším spojencem a spolehlivým rádcem. Ten se dovede velmi snadno a rychle rozhodnout proti čistému srdci a proti nevinným rukám. Jen ve víře v Pána Boha, se člověk učí a umí rozhodovat pro čisté srdce a nevinné ruce.

Přesto - toto čisté srdce a nevinné ruce se mohou jevit jako zbytečnost proti všemu tomu, co vypadá tak úchvatně a mocně, úspěšně, žádostivě a přesvědčivě. Je ovšem potřebné velmi myslet i na poslední věci toho obojího. Poslední věci čistého srdce a nevinných rukou jsou utěšené, výhled nádherný. Poslední věci nečistého srdce a rukou obtížených vinou utěšené jednoduše nejsou: **„Mizí a hynou hrůzami jako sny po procitnutí.“** Do Království Kristova není možné vstoupit v žádné jiné síle a moci než v síle a moci **čistého srdce a nevinných rukou.** **„Blahoslavení čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou.“**

Na sám závěr dost zásadní otázka, bratři a sestry: Co jiného si nakonec člověče můžeš z tohoto světa odnést než právě čisté nebo nečisté srdce a než nevinné ruce nebo ruce obtížené vinami! Právě toto vidění, vidění věcí posledních by nás mělo posílit v jistotě, že *„ne nadarmo v čistotě uchováváme své srdce a své ruce umýváme v nevinnosti“*.

Amen.